

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1301/2566

นาง พ. โจทก์ นาย ส. กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 224, ป.พ.พ. มาตรา 379, ป.พ.พ. มาตรา 383, ป.พ.พ. มาตรา 655

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่โจทก์กับจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่สัญญาคู่สมตกลงกันเป็นหนังสือให้เอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินแล้วให้คิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้น เป็นข้อตกลงที่มีผลใช้บังคับได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 655 วรรคหนึ่ง ไม่อยู่ในบังคับของข้อห้ามไม่ให้คิดดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 วรรคสอง และข้อตกลงดังกล่าวกฎหมายไม่ได้บัญญัติว่าต้องกระทำเมื่อดอกเบี้ยค้างชำระครบหนึ่งปีแล้วเท่านั้น ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นโมฆะ ฉะนั้น トラバโตที่จำเลยที่ 1 ยังค้างชำระดอกเบี้ย โจทก์ย่อมมีสิทธินำดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินและคิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นได้ทุกครั้งที่มีการค้างชำระดอกเบี้ยถึงหนึ่งปีเช่นนั้น แม้ว่าจะครบกำหนดชำระคืนและลูกหนี้ผิดนัดแล้วก็ตาม แต่ข้อตกลงดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนที่กำหนดในรูปดอกเบี้ยทบต้นไว้ล่วงหน้าเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการที่จำเลยที่ 1 ไม่ชำระหนี้จึงเป็นเบี้ยปรับตาม ป.พ.พ. มาตรา 379 หากสูงเกินส่วนศาลมีอำนาจลดเบี้ยปรับลงเป็นจำนวนพอสมควรได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 383 วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นเบี้ยปรับที่สูงเกินส่วนและใช้ดุลพินิจลดเบี้ยปรับโดยกำหนดให้โจทก์คิดดอกเบี้ยทบต้นได้ครั้งเดียวนั้นชอบแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยทบต้นอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 509,740 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 144,900 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 14 มีนาคม 2554 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ คำขออื่นให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิจารณาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 126,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 13 มีนาคม 2552 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยให้นำเงิน 15,000 บาท ไปหักชำระดอกเบี้ยที่จำเลยทั้งสองต้องรับผิดชอบโจทก์ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้โดยคู่ความไม่ได้โต้แย้งกันว่า เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2552 จำเลยที่ 1 ทำสัญญากู้ยืมเงินและรับเงินไปจากโจทก์ 126,000 บาท ตกลงดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี กำหนดชำระต้นเงินและดอกเบี้ยภายในวันที่ 13 มีนาคม 2553 หากจำเลยที่ 1 ผิดนัดชำระดอกเบี้ยเกิน 1 ปี ยอมให้โจทก์นำดอกเบี้ยค้างชำระทบเข้าเป็นต้นเงิน และยอมเสียดอกเบี้ยของต้นเงินดังกล่าวในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ไปจนกว่าจะชำระเสร็จ มีจำเลยที่ 2 เป็นผู้ค้ำประกัน ยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ต่อมาจำเลยที่ 1 ผิดนัด โดยชำระเงินให้โจทก์เพียง 15,000 บาท โจทก์นำไปหักชำระดอกเบี้ยปีแรก จำเลยที่ 1 ค้างชำระต้นเงิน 126,000 บาท โจทก์คิดดอกเบี้ยทบต้น

ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีสิทธิติดดอกเบี๋ยทบต้นได้หรือไม่ เห็นว่า สัญญาข้อ 3 วรรคสาม ระบุว่า "ในกรณีที่ผู้กู้ผิดนัดไม่ชำระดอกเบี๋ยดังกล่าวเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้กูยินยอมให้ทบจำนวนดอกเบี๋ยที่ค้างชำระเข้าเป็นต้นเงินในวันที่ครบกำหนดหนึ่งปีนั้น และผู้กู้ต้องเสียดอกเบี๋ยในเงินต้นจำนวนใหม่ ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหนึ่งปีตลอดไปในอัตราดอกเบี๋ยร้อยละ 15 ต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น" จึงเป็นกรณีที่โจทก์กับจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นคู่สัญญากู้ยืมได้ตกลงกันเป็นหนังสือให้เอาดอกเบี๋ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินแล้วให้คิดดอกเบี๋ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้น ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 655 วรรคหนึ่ง และไม่อยู่ในบังคับของข้อห้ามไม่ให้คิดดอกเบี๋ยซ้อนดอกเบี๋ยในระหว่างผิดนัดตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 วรรคสอง และข้อตกลงดังกล่าวกฎหมายไม่ได้บัญญัติว่า ต้องกระทำเมื่อดอกเบี๋ยค้างชำระครบหนึ่งปีแล้วเท่านั้น ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวหาเป็นโมฆะไม่ ฉะนั้น ตราบใดที่จำเลยที่ 1 ยังคงค้างชำระดอกเบี๋ยแก่โจทก์ โจทก์ย่อมมีสิทธินำดอกเบี๋ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าหนึ่งปีทบเข้ากับต้นเงินและคิดดอกเบี๋ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นได้ ทุกครั้งที่มีการค้างชำระดอกเบี๋ยถึงหนึ่งปีเช่นนั้น แม้ว่าจะครบกำหนดชำระคืนและลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดแล้วก็ตาม ดังนั้น โจทก์มีสิทธิติดดอกเบี๋ยทบต้นได้ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ตามฟ้อง แต่ข้อตกลงดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนที่กำหนดในรูปดอกเบี๋ยทบต้นไว้ล่วงหน้าเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการที่จำเลยที่ 1 ไม่ชำระหนี้ จึงเป็นเบี๋ยปรับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 379 หากสูงเกินส่วนศาลมีอำนาจลดเบี๋ยปรับลง เป็นจำนวนพอสมควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 383 วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นเบี๋ยปรับที่สูงเกินส่วนและใช้ดุลพินิจลดเบี๋ยปรับลงโดยกำหนดให้โจทก์ติดดอกเบี๋ยทบต้นได้ครั้งเดียว ชอบแล้ว เมื่อจำเลยที่ 1 ผิดนัดชำระหนี้ต่อโจทก์ตามสัญญา จำเลยที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันอย่างลูกหนี้ร่วมต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ด้วย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษามานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษากลับ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 144,900 บาท พร้อมดอกเบี๋ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ 4 มกราคม 2554 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

ธนาคม ลิ้มภักดี · นวลทิพย์ ฉัตรชัยสกุล · อภิชาติ ภมรบุตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1301/2566>